

Voorbeelden uit de publicatie

165

Spiritualiteit, religie en persoonlijke overtuigingen

Reminiscentie

‘Toen mijn man naar het woonzorgcentrum ging, dacht hij daadwerkelijk dat hij er een taak had. Hij voelde er zich op het werk. “Ik moet dit nog afwerken. Ik zal ze bij elkaar roepen”, zei hij dan. Wanneer het personeel een vergadering had, mocht mijn man daar soms bij aanwezig zijn. In het kleine bureautje, aan de kop van de tafel, dacht hij dat hij de vergadering leidde.’

Katrien, mantelzorgster [225]

Inleiding

Hoe iemand nu is, wordt voor een groot stuk bepaald door zijn ervaringen en herinneringen. Zorgverleners die het levensverhaal van hun cliënten kennen, kunnen hierin kapstukken vinden die de zorg en ondersteuning vormgeven en ze begrijpen op die manier iemands gedrag ook beter. Uiteraard moet altijd getoetst worden of de voorkeuren en gewoontes uit het verleden nog steeds de actuele noden van de persoon met dementie weerspiegelen. Mensen veranderen nu eenmaal doorheen het leven en door hun dementie. Bij afgestemde zorg houdt de zorgverlener niet krampachtig vast aan iemands levensverhaal, maar heeft hij ook oog voor wie de persoon nu (geworden) is. Een goede observatie en wat mensenkennis is daarbij belangrijk. Met deze nuancerings in het achterhoofd bespreken we hier de kracht van het levensverhaal en reminisceren. Het mag duidelijk zijn dat dit een vertaling is van fundamentele zaken zoals beeldvorming, afgestemde zorg, normalisatie en het betrekken van mantelzorgers.

Onderbouwing

Elementen uit het verleden kunnen, door het oprollen van het langetermijngeheugen, houvast en rust bieden voor wie dementie heeft. Reminiscentie of het prikkelen van herinneringen is daarom een courant gehanteerde methodiek. Bij reminiscentie gebruikt men triggers die herinneringen oproepen, zoals vra-

186

- Bij een (be)handeling die van invloed is op de levensduur van de persoon met dementie: ben je er zeker van dat de beslissing op geen enkele manier gemotiveerd is door een verlangen om de persoon met dementie te laten overlijden of de levensduur nodeloos te verlengen?
- Heb je andere betekenisvolle personen bevraagd over hun visie, over de belangen die spelen, hun wensen, gevoelens, overtuigingen en waarden? Denk hierbij aan de vertrouwenspersoon, de wettelijke vertegenwoordiger of bewindvoerder, de familie, vrienden of andere betekenisvolle personen, de dichtste zorgverleners ...

Mogelijkheden inschatten (Thuiszorg Vleminckveld, Antwerpen)

Bij Thuiszorg Vleminckveld in Antwerpen hecht men veel belang aan het stimuleren van de autonomie en het correct inschatten van de mogelijkheden van de cliënten. 'Meestal gebeurt de aanmelding via een familielid en geven zij ons dus de eerste informatie', vertelt Yolis, zorgcoach. 'Dit is heel waardevol, maar het is voor ons even belangrijk om ook de persoon met een zorgbehoefte te spreken en zijn beleving te kennen. Ook als het iemand met dementie is. Meestal hebben mensen beginnende dementie wanneer ze zich bij ons aanmelden. Maar ook bij gevorderde dementie is inspraak belangrijk. Mensen kunnen immers ook non-verbaal nog aangeven wat ze wensen of fijn vinden.' Het intake- en herzieningsformulier van Vleminckveld bevat per zorgaspect en taak een aanduiding van hoe de zorg zal gebeuren: moet men bij een taak stimuleren, aanvullen of overnemen? 'Medewerkers worden opgeleid om oog te hebben voor veranderingen in de behoeften van cliënten en dit te bespreken met de regioverantwoordelijke. Bij mensen met dementie moeten we doorgaans steeds meer zaken overnemen maar blijven we tegelijkertijd zoeken naar wat mensen wel nog kunnen. Voor medewerkers is dat niet altijd eenvoudig. Ze worden dagelijks geconfronteerd met situaties waarin ze autonomie en geborgenheid moeten afwegen. Een deel van de verzorgenden heeft de opleiding dementiekundige basiszorg gevolgd en vindt daarin soms handvatten. Bij vragen kunnen zij ook altijd terecht bij de coach van hun team. Die heeft zowel een coachingsopleiding als de opleiding dementiekundige basiszorg gevolgd en begeleidt het team zowel op vergaderingen, telefonisch als bij de cliënt aan huis. Ook de regioverantwoordelijke en de referentiepersoon dementie kunnen ondersteunen bij complexe situaties.'

Doelstellingen:

Ik zorg ervoor ...

1. ... dat we de **autonomie** van iemand met dementie zeer bewust en creatief **stimuleren** en dat we tegelijkertijd **geborgenheid bieden** waar nodig.
2. ... dat de persoon met dementie altijd gevraagd wordt naar zijn mening en dat hij **betrokken wordt** bij grote en kleine beslissingsprocessen. De manier waarop sluit aan bij zijn beleving en is afgestemd.
3. ... dat de persoon met dementie **als mens centraal staat** wanneer anderen een beslissing in zijn plaats moeten nemen (cf. checklist voor plaatsvervangende beslissingen).

Meer lezen?

